

KA-5106

Seat No. _____

B. A. (Sem. - V) Examination

November / December - 2014

History : C.C.-506

(Elements of Historical Method-I)

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

સૂચના : દરેક પ્રશ્નના ગુણ સરખા છે.

૧ ઇતિહાસ એટલે શું ? તેની વિવિધ વ્યાખ્યાઓ વિગતે નોંધો.

અથવા

૧ 'ઇતિહાસ એ કલા છે' આ વિધાનના સંદર્ભે ઇતિહાસને મૂલવો.

૨ નૃવંશ વિદ્યા, પુરાતત્વશાસ્ત્ર અને સમાજશાસ્ત્ર આ શાસ્ત્રોનો ઇતિહાસ સાથેનો સંબંધ સમજાવો.

અથવા

૨ ઇતિહાસના સહાયક શાસ્ત્રો જણાવી, ભૂગોળ, પ્રાચીન લીપી વિદ્યા અને ક્રમાંક વિદ્યા સાથેનો સંબંધ વિગતે જણાવો.

૩ ઐતિહાસિક સાધન એટલે શું ? ઇતિહાસના સાધનોનું વર્ગીકરણ કરો.

અથવા

૩ ઇતિહાસના આલેખનમાં પ્રથમ કક્ષાના સાધનોનું મહત્ત્વ વિગતે ચર્ચો.

૪ ઇતિહાસ લેખનમાં વિશ્વસનિયતા અને આધારભૂતતા તપાસવા માટેના ધોરણો જણાવો.

અથવા

KA-5106]

1

[Contd...

૪ આધુનિક સમયમાં ઇતિહાસનું પુનલેખન ક્યારે જરૂરી બને છે ? સવિસ્તર નોંધો.

૫ ગમે તે ૭ પ્રશ્નોના જવાબો ટૂંકમાં નોંધો :

- (૧) ઇતિહાસકાર ગેરેધાનની સર્વગ્રાહી વ્યાખ્યા લખો.
- (૨) ઇતિહાસ શબ્દની ઉત્પત્તિનો ખ્યાલ જણાવો.
- (૩) વિજ્ઞાનના કયા લક્ષણો ઇતિહાસ ધરાવે છે.
- (૪) ગુજરાતમાં કયા સ્થળોએ પુરાતત્ત્વશાસ્ત્રે ખોદકામ કરીને અવશેષો પ્રાપ્ત કર્યા છે ?
- (૫) ભારતનાં મધ્યયુગનાં ઇતિહાસને જાણવા માટે કઈ કઈ ભાષાનું જ્ઞાન હોવું આવશ્યક છે ?
- (૬) કયા સાધનોને પ્રથમ કક્ષાના ગણાવી શકાય ? ઉદાહરણ સાથે જણાવો.
- (૭) નૃવંશ વિદ્યાનો અર્થ જણાવી, તે ઇતિહાસને કઈ રીતે મદદરૂપ છે ?
- (૮) ઇતિહાસની સાહિત્યિક સાધન સામગ્રીમાં કયા સાધનોને ગણાવી શકાય ?
- (૯) ઐતિહાસિક ગ્રંથો કે પુસ્તકો જેવા સાધનોની આધારભૂતતા સાબિત કરવા કઈ કઈ બાબતોને તપાસવી જોઈએ ?
- (૧૦) ઇતિહાસનાં સ્વરૂપને બદલનારા પરિબળો કયા કયા છે ?
- (૧૧) આધુનિક ઇતિહાસમાં માનવીના કયા કયા પાસાંઓને સ્થાન મળ્યું છે ?
- (૧૨) ઇતિહાસનું પુનલેખન કયા કારણોને આભારી છે ? નોંધો.